

УДК 81'373.46:[001.894:669](73)

Гура Н. П.

канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ ПАТЕНТІВ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ США

В області науки і техніки є необхідність в максимально точному визначенні понять та явищ дійсності, тому характерною особливістю словникового складу наукового стилю є використання термінів. З іншого боку, для наукових текстів характерно широке використання абстрактної лексики, що переважає над конкретною, що свідчить про узагальненість і абстрагований характер текстів науки.

В силу своєї подвійної природи, патентний опис тісно пов'язаний з науковим стилем та характеризується специфічним лексичним складом: широкого використання термінів та лексичних одиниць з абстрактною семантикою. В патентах металургійної галузі часто використовують абстрактні іменники: resistance, development, purity, solution, element, measurement, method, distance, device [1]. Узагальненість і абстрактність сприяють створенню однорідного функціонально-стилістичного забарвлення. Цей лексичний пласт підкреслює абстрактно-узагальнений характер викладу та вираження однозначності, що спрощує розуміння тексту патенту. Комунікація на фаховому рівні не можлива без використання спеціальної термінології, яка розподіляється на загальнонаукову, загальнотехнічну, галузеву і вузькоспеціальну. У будь-якій терміносистемі є величезна кількість загальнонаукової та загальнотехнічної лексики. До загальнонаукових та загальнотехнічних термінів відносяться слова, які вживаються в декількох галузях науки і техніки та зберігають своє значення незалежно від термінологічної системи, в якій вони в даний момент функціонують. В патентних описах металургійної галузі часто використовуються такі терміни: system, compound, concentration, power, prevention, elimination, processing, heat exchanger, vessel [2]. Слід також зазначити, що загальновживані слова, окрім своїх основних значень, можуть

набувати специфічних значень для певної галузі науки чи техніки, наприклад: термін «reduction» перекладається як «відновлення» та «зменшення», але в патентних описах в останньому значенні він використовується частіше.

Таким чином, загальнотехнічні та загальнонаукові терміни в кожній науковій галузі демонструють специфічні відтінки значення поняття, що стосуються конкретної області. Їх наявність в патентній літературі пояснюється тим, що патентна література генетично пов'язана з науково-технічною літературою. Вузькоспеціальні терміни є ядром терміносистеми патентів металургійної галузі. В нашому випадку це терміни, що притаманні саме металургійній галузі: forging, rolling, pipe-shaped structure, casting mold, crystal structure, quenching, impact, abrasion, friction. Окрім термінів, які пов'язані з виробництвом металу, спостерігається лексика, яка використовується в патентних описах: application, invention, description, embodiment, disclosure. Ці терміни є характерними для патентної літератури, а отже є вузькоспеціальними термінами. Поряд з вузькогалузовими термінами в патентних описах металургійної галузі США широко представлені терміни суміжних та дотичних галузей, оскільки металургія об'єднує технологічні процеси та обладнання з багатьох напрямків науки: хімія, матеріалознавство, обробки матеріалів тощо. З урахування вищезазначеного є доцільним виділити:

1. Міжгалузові терміни хімії: речовини та матеріали: yttrium, titanium, aluminum, zirconium, hafnium, magnesium, molybdenum, niobium, iron, zinc, nickel, copper, oxide, boride, carbide, nitride, carbonitride; гази: argon, carbon, nitrogen.

2. Міжгалузові терміни матеріалознавства: сплави та сталі: martensitic steel alloy, steel, stainless steel, nickel-based alloys, copper-based alloys, copper, an alloy of copper, beryllium copper, copper tungsten, a conductive metal; структурні складові металів та сплавів: ferritic, ferrite, austenite; термічна обробка матеріалів: normalizing, annealing, hardening, наприклад; фізико-механічні властивості матеріалів: resistance, ductility, hardness, strength, toughness, corrosion resistance, tensile strength; теплофізичні властивості металів та сплавів: thermal resistance, corrosion resistance, hardenability, temper resistance, age-hardenable. Отже, своєрідною рисою патентних описів металургійної галузі США на лексико-номінативному рівні є неоднорідність їх складу. Для мови патентів металургійної галузі характерне використання лексики з абстрактною семантикою, а також загальнонаукової та загальнотехнічної, галузевої та вузькоспеціальної термінології. В патентних описах металургійної галузі домінують вузькоспеціальна та галузеві термінології. Вони формують основне лексичне наповнення патенту металургійної галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.Feed speed regulation for electroslog welding with multiple strips: pat. 0361496 A1 US: МПК В23К9/18. № US 2018/0361496 A1; заявл. 15.06.2017; опубл. 20.12.2018. [Electronic resource]. – Access mode: https://worldwide.espacenet.com/publicationDetails/biblio?II=0&ND=3&adjacent=true&locale=en_EP&FT=D&date=20181220&CC=US&NR=2018361496A1&KC=A1.

2.High strength, corrosion resistant austenitic alloys: pat. 0237536 A1 US: МПК C22C38/00. № US 2016/0237536 A1; заявл. 25.04.2016; опубл. 18.08.2016. [Electronic resource]. – Access mode: https://worldwide.espacenet.com/publicationDetails/biblio?II=0&ND=3&adjacent=true&locale=en_EP&FT=D&date=20160818&CC=US&NR=2016237536A1&KC=A1.